

NOVA CONTRIBUCIÓ

A L'ESTUDI DE LA DIFTÈRIA AVIAR

QUELCOM SOBRE EL CONTAGI

per

LEANDRE CERVERA

En una nota anterior dèiem que el mòbil de les primeres investigacions realitzades per nosaltres per tal de contribuir a l'esclariment de l'etiologia de la diftèria aviar havia estat la sorpresa produïda pel fet de veure l'escassa contagiositat observada repetides vegades en els galliners de l'Escola Superior d'Agricultura i en les gàbies experimentals del nostre Laboratori.

Tots els tractats de patologia aviar parlen de la diftèria com d'una malaltia altament contagiosa: de tal manera, que, segons diuen Hutyra i Marek, n'hi ha prou amb fregar la pell de la cresta, de les barballeres o de les parpelles amb pseudomembranes epiteliomatoses perquè al cap de 5 o 6 dies apareguin la inflor i la pal·lidesa en les parts fregades, i pocs dies després una sèrie de tumoracions de la grandària d'un gra de mill. Passats 3 o 4 dies més, els llocs emmalaltits sagnen; més endavant la sang s'asseca i forma crostes gruixudes, dessota les quals es forma un exudat gris tèrbol. Al cap d'un temps, més o menys llarg, sota les crostes sangnoses es produeix una cicatrització llisa; i, si la regió ha estat exposada a les influències traumàtiques de l'exterior, es formaran unes vegetacions voluminoses, que seran causa d'un retard de la restauració del teixit patològic. També Hutyra i Marek, fent-se ressò

dels treballs de Loewenthal, Schmid, Uhlenhuth i Manteufel, diuen que, si el material variòlic (i per al cas pot dir-se també diftèric, car avui s'accepten idèntics ambdós processos) es frega per la mucosa bucal escarificada, es produeix, bé una reacció local en forma d'incrustació groguenca lleugera, bé una inflamació diftèrico-crupal característica, que des de la mucosa bucal pot propagar-se a les fosses nasals i a les cavitats accessòries.

Nosaltres havem procedit als següents assaigs:

1.ª Una gallina de la col·lecció de l'Escola Superior d'Agricultura emmalaltí de diftèria aviar, i, per negligència del guardià, convisqué malalta molts de dies, amb un gall i altres gallines de la mateixa raça, en una gàbia general, sense que, però, cap dels companys contragués la malaltia. Portada al Laboratori i havent estat diagnosticada, fou col·locada en una gàbia experimental molt estreta, en companyia de dues gallines, l'una jove i l'altra bastant vella, per tal de portar el contagi natural al màxim extrem: però passaren algunes setmanes i cap de les dues gallines sanes emmalaltí. Aleshores a una de les gallines li fou escarificada la mucosa de la llengua i del paladar, a l'altra li fou irritada la mateixa membrana amb àcid sulfúric, i després es fregaren amb placa diftèrica de la malalta ambdues mucoses alterades; operació que fou repetida setmanalment fins a tres vegades, i no es pogué repetir novament perquè la gallina malalta morí en plena caquèxia diftèrica. Cap de les dues gallines experimentades donà senyals d'haver sofert el contagi esperat.

2.ª Una altra gallina que, procedent d'un galliner dels afores de Barcelona, fou portada al nostre Laboratori malalta de diftèria, clínicament greu, fou col·locada també en una gàbia experimental petita, en companyia de quatre gallines més, d'edat i de raça diferents. Totes quatre companyes foren objecte d'una escarificació lingual i pa-

latina, i d'ulterior friccionament amb membrana diftèrica acabada d'arrençar de la malalta. Ensem es procurà que l'abeuradora comú a les cinc gallines de la gàbia fos un mitjà de contagi, per a la qual cosa es submergiren en l'aigua del dit recipient plaques diftèriques de la gallina malalta, tenint gran cura de no renovar aquesta aigua i d'afegir-hi cada tres o quatre dies nous fragments de raspall bucal de la diftèrica.

Tampoc aquesta vegada reeixírem, car, malgrat sostenir aquesta tàctica durant dos mesos, les gallines sanes no emmalaltiren.

Simultàniament, en una altra gàbia teníem dos pollastres malalts de diftèria, en companyia de gallines sanes, i cap d'elles caiguè diftèrica.

3.ª La gallina diftèrica de l'experiment anterior havia esdevingut extraordinàriament malalta: les plaques diftèriques, ultra cobrir la major part de la boca, s'havien propagat cap a l'esòfag i cap a la gorja, fent difícilíssima la respiració; l'animal estava completament anorèctic, i el seu conjunt semblava el d'un quadre septicèmic que amenaçava acabar ràpidament la seva vida. En aquestes condicions procedírem a sangrar-lo al blanc, i, de la sang obtinguda com a resultat d'aquesta operació, n'injectarem 10 cc. a una de les gallines sanes, i 5 cc. a una altra del mateix lot. El resultat de les injeccions fou completament negatiu.

La comunicació d'aquestes observacions a la Societat de Biologia no té per a nosaltres cap més objecte que aportar unes dades que demostren la necessitat de sotmetre a revisió l'etiologia de la diftèria aviar i moltes de les conseqüències que del seu pretès coneixement es deriven.

Laboratori de Patologia Animal dels Serveis de Ramaderia de la Mancomunitat de Catalunya.